

у таких сферах: Бухгалтерський облік та фінансова звітність за національними стандартами; Облікова інформація для менеджменту; Податкова система України; Основи господарського права; Основи аудиту; Менеджмент; Економіка праці та управління персоналом; Виконавські ІТ та системи; Макро- і мікроекономіка.

Для досягнення другого рівня кваліфікації (професійного бухгалтера) необхідно мати мінімальний практичний досвід два роки та компетентність в таких сферах: Етика професійного бухгалтера; Фінансова звітність бізнесу; Управлінський облік бізнесу; Бізнес-податки; Господарське право; Аудит та надання впевненості; Створення цінності бізнесу; Бізнес-комунікації та навички; Бізнес ІТ та системи; Практичний досвід роботи на підприємстві та у простих групах. Для досягнення найвищого рівня кваліфікації, котрий є третім та найскладнішим (згідно з наведеними вище даними спеціалістів першого рівня в Україні налічується близько 3200 осіб, тоді як третього всього 121), необхідний практичний досвід три роки праці та компетентність у таких аспектах: Корпоративна та інтегрована звітність; Корпоративні фінанси та управління ризиками; Податкове планування; Корпоративне управління та нагляд; Корпоративна стратегія; Корпоративна культура та комунікації; Корпоративні ІТ та системи.

Кваліфікаційні іспити, що відбудуться цього року в квітні включають в свою програму перевірку знань кандидатів за такими предметами: Управлінський облік; Оподаткування; Фінансовий облік; Правове забезпечення бізнесу.

В ринкових умовах сертифікація становить невід'ємну частину процесу підвищення кваліфікації для досягнення високого рівня підготовки фахівців у галузі обліку та аудиту. Україна має професійні організації, такі як ФПБАУ, які проводять сертифікацію, відповідно до міжнародних стандартів.

Список використаних джерел

1. Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України. URL: <https://federation.faaf.org.ua/profesijna-sertifikatsiya/programi-sertifikatsiji.html> (дата звернення: 9.04.2023).
2. Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України. URL: https://www.ufpaa.org/ua/certificate_cap_cipa/ (дата звернення: 9.04.2023).

УДК 657

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Іванова Т. М.,

канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії,
обліку та оподаткування, доцент,

Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

Успішна реалізація питань організації та методології облікової політики на будівельних підприємствах сприяє підвищенню довіри з боку як вітчизняних, так

і міжнародних інвесторів, доступності, відкритості, прозорості та якості фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.

Фундаментом організації бухгалтерського обліку на підприємстві є облікова політика, яка представляє собою сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [3, 4]. Аналогічне визначення надає міжнародна практика: облікова політика – конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності [2].

Кожне будівельне підприємство визначає свою облікову політику шляхом опису принципів оцінки статей фінансової звітності та методів обліку щодо окремих статей звітності, самостійно погоджуючи її з власником або уповноваженим ним органом. Вона застосовується з початку здійснення господарських операцій підприємства. Від елементів облікової політики підприємства залежить достовірне відображення господарських операцій та інформація про стан та результати діяльності підприємства.

Облікова політика встановлюється відповідним наказом у разі створення підприємства, в якому фіксуються лише ті її елементи (принципи, методи обліку, оцінки), які передбачають декілька варіантів обліку на вибір підприємства або щодо яких є невизначеність. Наприклад, в обліковій політиці необхідно зазначити той метод амортизації необоротних активів з передбачених законодавством, який буде найоптимальнішим варіантом ведення обліку для будівельного підприємства. Якщо законодавство передбачає одноваріантні вимоги та норми, то дублювати їх в обліковій політиці не потрібно. Також у наказі про облікову політику не потрібно наводити цитати та норми законодавства.

Одним з принципів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності є послідовне, на постійній основі (з року в рік) застосування будівельним підприємством обраної облікової політики. Тому доцільно розробити Наказ про облікову політику безстроково, на тривалий період діяльності (не менше ніж рік), до якого, за необхідності, вноситимуться доповнення. Перевидавати наказ про облікову політику щороку не потрібно.

Змінювати облікову політику та вносити ці зміни в наказ можна лише тоді, коли змінюються статутні вимоги, або змінюються вимоги органу, який затверджує положення (стандарти) бухгалтерського обліку (Міністерства фінансів України), або зміни облікової політики більш достовірно забезпечать відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, що може вплинути на рішення користувачів, що приймають рішення на основі цієї звітності. Якщо такі зміни стосуються більшої частини тексту наказу або суттєво впливають на його зміст, то доцільно наказ викласти в новій редакції. Перегляд облікової політики повинен бути обґрунтованим, а внесені зміни – розкриватися у фінансовій звітності.

Розробкою наказу про облікову політику займається бухгалтерська служба (бухгалтер). Від правильного складання наказу (розпорядження, положення) про

облікову політику залежить не лише об'єктивне висвітлення інформації у фінансовій звітності, але і аналіз діяльності будівельного підприємства в цілому, прийняття рішень в організації роботи тощо. Тому до його складання необхідно залучати не лише працівників бухгалтерії, але й економістів, технологів, внутрішнього аудитора, керівників та засновників, а також посадових осіб інших підрозділів підприємства. Це дасть можливість зробити об'єктивний вибір тих чи інших методів обліку. Так, для визначення методу оцінки запасів під час вибуття доцільно залучати матеріально відповідальних осіб.

Деякі елементи облікової політики можуть бути визначені установчими документами, наприклад, складання окремого балансу філіями підприємства. Встановлена облікова політика застосовується всіма філіями, представництвами та іншими відокремленими підрозділами незалежно від їх місцезнаходження.

Офіційної типової форми наказу (положення) про облікову політику законодавчо не затверджено. Підприємство самостійно встановлює методи та процедури, які повинні базуватись на нормах НП(С)БО, з огляду на специфіку свого бізнесу. Міністерством фінансів України розроблені Методичні рекомендації, які можуть застосовувати підприємства, організації та інші юридичні особи незалежно від організаційно-правових форм господарювання і форм власності (крім банків, бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства застосовують міжнародні стандарти фінансової звітності) [1]. Проте вони не мають обов'язкового статусу. Зразок наказу про затвердження Положення про облікову політику наведено в додатку до Методичних рекомендацій, які стосуються безпосередньо суб'єктів державного сектору. Інші суб'єкти можуть використовувати цей документ як орієнтир.

Наказ про облікову політику повинен містити чіткі (незмінні) принципи діяльності будівельного підприємства, методи та порядок, які будуть основою для складання фінансової звітності. Деякі складові облікової політики самостійно встановлюються підприємством, про що потрібно зазначити у наказі про облікову політику, проте є низка складових, що чітко встановлені відповідними НП(С)БО.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (дата звернення: 8.04.2023).
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (дата звернення: 8.04.2023).
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 8.04.2023).

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. від № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 8.04.2023).

УДК 331.101

КАПІТАЛ ЯК УМОВА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Кондратюк Ю. В.

аспірант кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування,
Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

Дослідження фінансового регулювання формування і використання капіталу будівельних підприємств в Україні обумовлено вагомим значенням державного фінансового регулювання у забезпеченні ефективності діяльності будівельних підприємств. Внаслідок кризового фінансового стану у будівельній галузі, частково спричиненого світовою фінансовою кризою, роль фінансового регулювання у формуванні і використанні капіталу будівельних підприємств в Україні стає ще більш значимою та відповідальною. Тісний взаємозв'язок будівельної галузі із суміжними галузями економіки посилює термінову необхідність застосування ефективних важелів фінансового регулювання формування і використання капіталу будівельних підприємств, оскільки результативність їх фінансово-економічної діяльності має широкий спектр впливу та наслідків.

Для ефективного функціонування господарської діяльності підприємствам і організаціям з різною формою власності і організаційною структурою необхідно володіти, і вміти доцільно використовувати капітал. Термін «капітал» походить від латинського «capitalis», що означає головний, тобто головний або основний в господарській діяльності.

З історії економічної думки відомо, що в науковий обіг термін «капітал» був введений ще Арістотелем, який зробив першу спробу теоретичного осмислення цього поняття.

Істотний внесок у теорію капіталу зробив Ж.Б. Сей, який бачив у ньому один із можливих чинників виробництва, що поряд із працею і землею приносить його власнику дохід [2, 248].

І. А. Бланк, розглядаючи капітал з позиції фінансового менеджменту, формулює його визначення так: «Капітал підприємства характеризує загальну вартість коштів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, інвестованих у формування його активів» [1, с. 34]. І. Н. Яремко визначає капітал як «категорія динамічна, і найбільш мобільним його елементом та одним з основних джерел поповнення є грошовий потік, що генерується підприємством [4, с. 160].

Терещенко О. О. наголошує на відсутності єдиного підходу у науковців щодо сутності капіталу та виділяє два теоретичні напрями: «поняття «капітал» є однією з найскладніших категорій фінансової науки. У вітчизняній та зарубіжній науково-практичній літературі можна зустріти багато (досить часто